

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Hillevi Hedberg
Chef Ekonomistyrning
08-5782 9144
hillevi.hedberg@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE
2020-03-30
1 (7)

Dnr 2020/KS 0107 016

Kommunstyrelsen

Revisorernas granskning av intern kontrollmiljö kopplat till räkenskaperna

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till kommunledningsutskottet för beslut i kommunstyrelsen

- Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse antas som kommunstyrelsens svar på revisionsrapporten om granskning av intern kontrollmiljö kopplat till räkenskaperna

Kommunstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Kommundirektör

Torstein Tysklind
Ekonomichef

Sammanfattning

Revisorerna har genomfört granskning av intern kontroll kopplat till räkenskaperna och avlämnat rapport till kommunstyrelsen den 13 januari 2020. Granskningen har varit riktad mot sju områden:

- Löner, inklusive hantering av pensioner
- Bokslutsprocess/avstämningar
- Intäkter/kundfordringar
- Inköp/leverantörsskulder
- Likvida medel, inbetalningar och utbetalningar
- Materiella anläggningstillgångar
- Ledningsnära och förtroendekänsliga kostnader

Revisionen har önskat kommunstyrelsens kommentarer till deras rekommendationer och utvecklingsområden. Ekonomiavdelningen, som ansvarar för räkenskaperna, har arbetat fram förslag till svar till revisionen med kommentarer till deras rekommendationer och utvecklingsområden.

Revisorernas rekommendationer:

Löner, inklusive hantering av pensioner:

Rekommendation att en hierarki skapas i systemet så att respektive chefs lön attesteras.

Förvaltningens kommentar

Alla avvikelser såsom frånvaro och semester för en anställd attesteras alltid av en överordnad chef. Kommunen attesterar inte lönerna i den bemärkelsen, varje chef får kontrollera lönerna via en utanordningslista. I denna lista ingår den egna chefens lön då vi oftast kostnadskonterar chefens lön på samma ansvar som medarbetarna. En chef kan inte ändra sin egen lön utan alla förändringar ska godkännas av överordnad chef, vilket löneenheten granskar när förändring sker.

Rekommendation att införa en kontroll där genomgång av personer med högt antal semesterdagar stickprovgranskas.

Förvaltningens kommentar

Löneenheten skapar bevakning för anställda som använt mindre än 20 semesterdagar under året och därefter är det respektive lönesättande chefs ansvar att följa upp detta.

Rekommendation att kommunen skapar en standardiserad rutin för uppföljning av högt antal semesterdagar som kan användas av lönesättande chefer och HR avdelningen.

Förvaltningens kommentar

Förutom att löneenheten skapar bevakningslistor och informerat hur man kan ta ut dessa själv, så har ekonomiavdelningen under hösten skickat ut extra listor med uppmaning att chefer kontrollerar semesteruttaget med inriktning på de som har mycket sparad semester. Vi avser att fortsätta med denna rutin.

Rekommendation att införa en rutin där logglistor över ändringar i fasta data kontrolleras för att säkerställa att gjorda ändringar är korrekta och i enlighet med beslut. Denna kontroll bör ske regelbundet och dokumenteras på ett sådant sätt att det i efterhand är möjligt att verifiera att kontrollen utförts.

Förvaltningens kommentar

Kontroller sker idag vid förändringar av chefer och av löneenheten. Ytterligare kontroller bedöms som väldigt omfattande administrativt.

Rekommendation att upprätta en rutinbeskrivning över vilka kontroller som ska utföras kopplat till pensionshantering, med vilka tidsintervall samt hur dessa ska dokumenteras.

Förvaltningens kommentar

En processdokumentation kring pensionshanteringen har färdigställts efter granskningen. Man har ännu inte hunnit dra några slutsatser utifrån denna.

Bokslutsprocess/avstämningar

Inga specifika rekommendationer eller utvecklingsområden anges från revisorerna, men det stämmer att kommunen intensifierat arbetet så att rekommendationen R2 kommer följas från i år med stor ekonomisk påverkan. Denna beskrivs i februariuppföljningen 2020 från ekonomichefen.

Intäkter/kundfordringar

Bedöms fungera tillfredställande, inga rekommendationer eller utvecklingsområden från revisorerna finns att besvara.

Inköp/leverantörsskulder

Rekommendation att skapa rutin för dokumenterad kontroll av leverantörsregister har enligt kommunen implementerats under december månad och kommer därför att följas upp vid granskning av årsbokslut

Förvaltningens kommentar

Det är oklart vilken kontroll som avses, men ekonomiavdelningen har en ny rutin för att rensa leverantörer ur registret. Under året kommer en ny rutin skapas där kontrollen sker vid registrering av nya leverantörer istället för som idag, när betalning sker. Planen är att implementera den nya rutinen efter sommaren.

Rekommendation att införa begränsningar i att ensam ha möjlighet att ändra känsliga data för leverantörer.

Förvaltningens kommentar

Det är ett fåtal medarbetare på ekonomistyrningsenheten som har möjlighet att göra förändringar på leverantörer. Att ha färre personer blir för sårbart och ska de dessutom kontrollera varandra ger det en onödigt stor administration, vilket skulle kräva förstärkta resurser. För såväl skannade som elektroniska fakturor gäller att dessa inte kan föras in i fakturasystemet Proceedo om inte uppgifterna stämmer gällande betalningsuppgifter och organisationsnummer. Därigenom finns en dubbelkontroll, till skillnad mot om man bara skulle registrera alla

uppgifter manuellt. Kommunen arbetar löpande för att få ner antalet leverantörer genom att ansluta fler varugrupper i e-handelssystemet, och använda de leverantörer vi har avtal med. Ett led i detta har varit genomförande av mätning av avtalstrohet under 2019. Planen är att införskaffa ett systemstöd för löpande avtalstrohetskontroller under 2020, men under rådande omständigheter med Coronapandemin riskerar detta bli något försenat.

Rekommendation att införa en kontroll av registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet för att säkerställa att tvåhandsprincip tillämpas genom hela transaktionsflödet (dvs. från registrering av behörigheter till beställning, leverans, attest, utbetalning).

Förvaltningens kommentar

Attestlistorna läses in enligt attestlista från nämnd och förvaltningschefer. Ändringar ska godkännas av förvaltningschefer.

Likvida medel, inbetalningar och utbetalningar

Revisionen bedömer att området fungerar tillfredställande, förutom att löner borde attesteras på bank innan utbetalning. Denna funktion har kommunen inte tillgång till idag. Till nästa år ska en ny bankupphandling ske där kommunen kan se över möjligheterna att införa detta.

Materiella anläggningstillgångar

Generell kommentar från förvaltningen kring anläggningstillgångar, och investeringsprocess, dvs arbetsflöde enligt projektmodell, beslutspunkter samt budget, utfallsanalys och prognoser:

Sedan januari 2020 har en ny tjänst inrättats i kommunen – investeringsstrateg. Rollen innebär en förstärkning av det strategiska arbetet med att samordna planering, prioritering, uppföljning och prognoser för alla investeringar inom kommunen. Samtidigt flyttades rollen som investeringscontroller till ekonomiavdelningen vilket underlättar samarbetet mellan investeringsstrateg och investeringscontroller.

Arbetet har precis börjat, men avsikten är att inom det kommande året skapa en tydligare styrning och uppföljning av investeringsprojekt, i linje med de rekommendationer som lämnats från revisionsgranskningen.

Den nu gällande investeringsprocessen har brister, och en komplett översyn pågår. Målet är att tydliggöra hur och när beslut ska hanteras under projekts olika faser särskilt med beaktande av de osäkerheter som förekommer i stora samhällsbyggnadsprojekt, hur de ekonomiska konsekvenserna av investeringen ska finansieras och hur prioritering ska gå till för att inte äventyra kommunens långsiktiga ekonomiska hållbarhet.

Processen i sig ska alltså synliggöra vilka beslut som ska fattas, och var mandatet ligger för de olika besluten. Grundprincipen är att hela investeringsplanen, inklusive prognoser över när utgifter (och inkomster) kommer falla ut, beslutas i kommunfullmäktige. Innan beslut om genomförande fattas, måste de nämnder vars verksamhetsområden kommer dra nytta av anläggningen och därmed får bära framtida driftskostnader för dessa (kapitalkostnader, eller hyra som bygger på kapitalkostnader) godkänna behovet och säkra finansieringen av de framtida kostnaderna. Om förändring av kommunbidragsramen krävs blir det föremål för prioritering vid kommunplansarbetet och budget för kommunen. Att ta fram alla mallar, instruktioner och beräkningsstöd bedöms ta minst ett år från mars 2020. Dock kommer delar kunna tas i bruk under årets gång.

Rekommendation att delprojekt bör tillämpas i utökad omfattning av större projekt för att underlätta för delaktivering samt att projekt som har tagits i bruk ska aktiveras omgående.

Förvaltningens kommentar

Redan under våren 2020 har tydligare strukturer för de stora exploateringsprojekten skapats, med etappindelning, delprojekt och vid behov också flera objekt skapats just för att kunna aktivera delar av anläggningar i takt med att de tas i bruk. Då det är relativt många olika pågående projekt kommer det ta en tid innan detta helt är i mål.

Inom ramen för översyn av investeringsprocessen kommer tydligare uppföljning av pågående projekt att etableras. Uppföljning av pågående

investeringsprojekt ska ske på liknande sätt som för operativ drift, dvs månadsvis, och med fördjupad rapportering 3 gånger per år. I samband med dessa uppföljningstillfällen kommer striktare krav ställas på att klarskriva - aktivera delprojekt och objekt som tagits i bruk.

Rekommendation att fastställa procent- eller beloppsnivåer för när nya budgetbeslut behöver fattas av kommunstyrelsen.

Förvaltningens kommentar

Inom ramen för översyn av investeringsprocessen ingår att skapa en tydlig uppföljning av utfall, analys av avvikelser och prognoser för resterande del av projekt. I samband med det kommer också en tydlig instruktion för beslut om ändrad budget för projekt tas fram. I det ingår tydlighet kring när det krävs nya beslut för att få fortsätta.

Rekommendation att skapa rutinbeskrivningar och standardiserade formulär att användas vid beställning av investering.

Förvaltningens kommentar

Inom ramen för översyn av investeringsprocessen ingår att ta fram mallar för beslutsunderlag med instruktioner och beräkningsstöd för investeringsprojekts olika faser.

Ledningsnära och förtroendekänsliga kostnader

Rekommendation att stärka sina rutiner vad gäller att verifierande underlag till kostnader i form av resor, representation, konferenser etc. finns bilagda till respektive verifikation. Det är av vikt att det säkerställs att redovisningsreglementet avseende representation efterlevs i verksamheten.

Förvaltningens kommentar

Avdelningen informerar och påminner via kommentarer vid fakturahanteringen och utför stickprov. Utöver detta kommer utläggshanteringen flyttas till lönesystemet Heroma under 2020, där kontroll kommer göras av att alla uppgifter finns med innan ersättningen utbetalas.